

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3027/2021
05.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ... и ЂЂ из ..., чији је заједнички пуномоћник Никола Грчић, адвокат из ..., против туженог ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ "Колубара" Лазаревац, чији је пуномоћник Александар Будалић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1998/21 од 09.07.2021. године, у седници одржаној дана 05.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1998/21 од 09.07.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 442/19 од 17.03.2021. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцима накнади трошкове поступка по ревизији у укупном износу од 217.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде, под претњом принудног извршења.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова на име састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 442/19 од 17.03.2021. године, усвојен је тужбени захтев тужилаца, те је тужени обавезан да тужиоцима, на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада за период од јуна 2016. године - септембра 2019. године и на име накнаде штете због мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора за одређене месеце исплати таксативно наведене новчане износе са законском затезном каматом, као и да им накнади трошкове парничног поступка у износу од 245.420,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, док је захтев

тужилаца за исплату законске затезне камате на трошкове поступка од пресуђења до извршности одлуке одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1998/21 од 09.07.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 442/19 од 17.03.2021. године, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца за исплату мање исплаћене зараде по основу сменског рада и мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора, све са законском затезном каматом. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима парничног поступка, садржана у усвајајућем делу става тринаестог изреке првостепене пресуде, те обијен захтев тужилаца за накнаду трошкова парничног поступка, а тужиоци обавезани да туженом на име трошкова парничног поступка исплате износ од 12.900,00 динара. Ставом трећим изреке, одбачена је као недозвољена жалба туженог изјављена на одбијајући део става тринаестог првостепене пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове другостепеног поступка, све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучује као изузетно дозвољеној, на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужени је благовремено поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. у вези члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14, 87/18 и 18/20) Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужилаца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом тужилаца се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, због које се ревизија, у складу са чланом 407. став 1. тачка 1. до 3. ЗПП, не може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су у радном односу на неодређено време код туженог и у утуженом периоду су обављали рад, тако што су сваког другог дана радили у периоду од 07,00 до 19,00 часова, односно сваки други дан су радили по 12 сати. Организација рада је таква да тужиоци мењају другог запосленог на истом радном месту сваког другог дана, с тим што један дан раде од 07,00 до 19,00 часова, други дан је пауза и тако се циклус понавља. Према налазу и мишљењу вештака економско-финансијске струке тужиоцима није вршен обрачун увећања зараде за рад у смени од 8,9% на основну зараду, како је то прописано одредбом члана 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора. Појединачни месечни износи мање исплаћене зараде, односно разлике између исплаћене зараде и увећане зараде по основу сменског рада, за све сате које су тужиоци радили у смени, исказани су у налазу и мишљењу вештака са роковима доспелости сваког појединачног месечног износа. Такође, тужени приликом обрачуна и исплате накнаде зараде тужиоцима за време коришћења годишњег одмора у спорном периоду није имао у виду увећање које тужиоцима припада по основу сменског рада. Износи мање исплаћене накнаде зараде за коришћење годишњег одмора за сваког тужиоца за утужени период исказани су у наведеном налазу и мишљењу са роком доспелости за сваки појединачни износ.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је основан тужбени захтев тужилаца за исплату мање исплаћене зараде по основу сменског рада, из разлога што су тужиоци у периоду од јуна 2016. године закључно са септембром 2019. године, послове обављали радећи у сменама, а да тужени приликом обрачуна и исплате зараде тужиоцима, исту није увећао по основу сменског рада за 8,9%, све ускладу са чланом 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије. Такође, основан је и тужбени захтев за исплату мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора, јер у висину просечне зараде које су претходиле месецима у којима су тужиоци користили годишњи одмор нису ушла увећања зараде за рад у сменама, сходно одредби члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду.

Другостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужилаца неоснован, јер начин на који су тужиоци радили није сменски рад, па им не припада увећање зараде за сменски рад, прописан Посебним колективним уговором за Електропривреду Србије у износу од 8,9%. Како је одбијен захтев тужилаца на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада, то је одбијен и захтев тужилаца за накнаду штете због мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужилаца указује да је другостепени суд приликом доношења своје одлуке погрешно применило материјално право када је закључио да је тужбени захтев тужилаца неоснован.

Чланом 108. став 4. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) прописано је да општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у коме запослени има право на увећану зараду, као што је увећање зараде по основу рада у сменама.

Чланом 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије („Службени гласник РС“, бр. 15/5) прописано је да се основна зарада запосленог увећава за рад у сменама за 8,9%.

Према Директиви Европске Уније 2003/88 – ЕС сменски рад је дефинисан као начин организације рада у коме радници мењају једни друге на истом радном месту у складу са одређеним обрасцем, укључујући и образац ротирања, који може бити непрекидан или без прекида (континуиран или дисконтинуиран), изискујући потребу да радник ради у различито време током одређеног периода дању или ноћу, а турнус се у свом језичком значењу изједначава са сменским радом (пертурнум - по реду, редом). Како се под турнусом подразумева утврђен рад који више лица једно за другим обављају неки посао радећи наизменично и смењујући се, између ова два појма нема никакве разлике и представљају синониме. Директива Европске Уније није извор права, али њена садржина помаже тумачењу појма сменског рада који наши закони не садрже.

Следом наведеног, како су тужиоци у утуженом периоду радили по моделу радног времена 12/36, односно обављали рад у сменама, а тужени им није извршио увећање зараде у складу са одредбом члана 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије и 108. став 4. Закона о раду, то је првостепени суд правилно усвојио тужбени захтев и обавезао туженог на исплату тражених разлика, због чега је другостепена пресуда морала бити преиначена.

Полазећи од успеха у поступку по ревизији, тужени је обавезана да тужиоцима накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 217.500,00 динара и то: за састав ревизије износ од 22.500,00 динара, према АТ важећој у време предузимања ове парничне

радњи, као и на име судске таксе на ревизију и одлуку по ревизији износ од по 97.500,00 динара, све према ТТ.

Како трошкови на име састава одговора на ревизију нису били потребни за вођење ове парнице, то је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова на име састава одговора на ревизију, применом одредбе члана 154. став 1. ЗПП.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је применом одредби члана 416. став 1. и 165. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**